

Εκκλησίες & μοναστήρια της Μυκόνου

/ [Οδοιπορικά - Προσκυνήματα](#)

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΟΡΤΙΑΝΗΣ

Η Παραπορτιανή αποτελεί ένα ξεχωριστό αξιόλογο αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα, στην δημιουργία του οποίου δεν συνέβαλε μόνο ο άνθρωπος, αλλά και ο χρόνος, που με τις τυχαίες φθορές που προκάλεσε, δημιούργησε ένα τελικό αποτέλεσμα ανεπανάληπτης αισθητικής.

Η «Παραπορτιανή» πήρε το όνομά της, από το γεγονός ότι βρίσκεται δίπλα στη μικρή Β.Δ. πύλη, «το παραπόρτι» του μεσαιωνικού τείχους της Μυκόνου. Στην πραγματικότητα αποτελεί διώροφο συγκρότημα πέντε (5) εκκλησιών, όπου οι τέσσερις από αυτές είναι στο ισόγειο και η μία υπερυψωμένη. Αυτή ακριβώς η εκκλησία είναι που φέρει και το όνομα της Παναγίας Παραπορτιανής.

Δημιουργήθηκε σε πρώτη φάση κατά το διάστημα μεταξύ 16ου και 17ου αιώνα και η αρχιτεκτονική της μοναδικότητά της, την έχουν αναδείξει σε σημαντικό μνημείο, όχι μόνο για την Μύκονο, αλλά και για ολόκληρο το Αιγαίο. Είναι, με βεβαιότητα, ένα από τα πιο πολυφωτογραφημένα αξιοθέατα της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα το συγκρότημα της Παραπορτιανής περιλαμβάνει, όπως

προαναφέρθηκε πέντε μικρές εκκλησίες διατεταγμένες σε μια σύνθετης μορφής διώροφη οικοδομή – προϊόν της εξέλιξης των χρήσεων ενός ιδιάζοντος παλαιού κτιρίου μέσα σε μερικούς αιώνες. Βρίσκεται στη δυτική πλευρά του (ορθογώνιου) Κάστρου της Χώρας Μυκόνου. Ήταν αρχικά ο ορθογώνιος κεντρικός πύργος του και επιστεγάζει κατά ένα μέρος του την μία από τις εξόδους του μεσαιωνικού φρουρίου προς την βραχώδη ακτή.

Η έξοδος αυτή το «Παραπόρτι» είναι ένα «καταστέι» (στεγασμένος από κτίριο δρόμος) που περνά κάτω από την Παναγία, την εκκλησία δηλαδή του ορόφου και δίπλα/ παράλληλα προς τις εκκλησίες του ισογείου: του Αγίου Σώζοντος, των Αγίων Αναργύρων με δύο ισχυρότατα τόξα στο εσωτερικό της που υποστήριζαν την σημαντική υπερκατασκευή του πύργου και της Αγίας Αναστασίας.

Οι τρεις αποτελούν τη δυτική πρόσοψη/ τμήμα του συγκροτήματος ενώ ο Άγιος Ευστάθιος βρίσκεται στο εσωτερικό του ίδιου επιπέδου και εφάπτεται του καταστεγιού.

Η μονόκλιτη επίσης εκκλησία του ορόφου που επιστεγάζεται με τρούλο έχει κι αυτή δύο ισχυρά τόξα στη βορεινή και τη νότια πλευρά της.

Κατά την ανατολική πρόσοψη της στέφεται από κωδωνοστάσιο με μικρή αψίδα, που ολοκληρώνει πλαστικά το μοναδικό στο είδος του «χρονογενές» και ανθρωπογενές σύμπλεγμα, αξιολογότατο λείψανο της μεσαιωνικής αρχιτεκτονικής των κυκλαδικών κάστρων (σύστημα κυψελίδων).

**ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ (ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ), ΠΑΝΑΧΡΑ, ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ, ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ, ΑΓ. ΕΛΕΝΗ**

Είναι μερικές από τις πολλές και αξιοσημείωτες μεταβυζαντινές εκκλησίες της Χώρας, με ωραία αρχιτεκτονική, σημαντική ιστορία (περισσότερες από 60 συνολικά στην πόλη, με πολλά ιστορικά διατηρητέα μνημεία). Ο μεγάλος ναός της Παναγίας της Χώρας, με τα μαρμαρογλυπτικά ανάγλυφα τάματα και την παλαιά συνήθεια των Μυρταίων να κηδεύονται

των εκκλησιών τα οστά των νεκρών τους.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΟΥΡΛΙΑΝΗΣ

Ιδρύθηκε το 1542 σε θέση όπου προϋπήρχε παλαιά εκκλησία των Εισοδίων της Παναγίας. Στα 1757 - 1767 η μονή, αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου, ανακαινίσθηκε από τον ιερομόναχο Ιγνάτιο Μπάσουλα και απέκτησε τη σημερινή της μορφή. Το αξιοθαύμαστο ξυλόγλυπτο “μπαρόκ” τέμπλο του τρίκλιτου ναού, ο επισκοπικός θρόνος και ο άμβωνας (τέλη 18ου αι.) λέγεται ότι κατασκευάστηκαν στην Φλωρεντία, ενώ οι ωραίες εικόνες του τέμπλου ανήκουν στον αγιογράφο Ιωάννη «τον εκ Κερκύρας».

Η αρχιτεκτονική του συγκροτήματος εντυπωσιάζει με την λιτή του μεγαλοπρέπεια τον επισκέπτη, που θα περιεργαστεί στην αυλή του την πλούσια ανάγλυφη διακόσμηση του μαρμάρινου κωδωνοστασίου και της βρύσης, χαρακτηριστικά δείγματα της παραδοσιακής μαρμαρογλυπτικής των Κυκλάδων. Στις συλλογές του μοναστηριού υπάρχουν πολλά παλιά εργαλεία και σκεύη, σημαντικά εκκλησιαστικά

κειμήλια, αρχιερατικά άμφια, επίπλωση (ένας ξυλόγλυπτος επιτάφιος, αναλόγια κ.α), μεταβυζαντινές εικόνες και διάφορα άλλα αφιερώματα.

Γύρω από αυτήν την - πολύ σημαντική της οικονομίας άλλοτε - μονή έχει αναπτυχθεί ο σημερινός κυρίως οικισμός της Ανω Μεράς.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ

Πρόκειται για γυναικεία μονή του 18ου αιώνα, τυπικό δείγμα μοναστηριακής αρχιτεκτονικής των Κυκλάδων, που βρίσκεται στα βόρεια της Ανω Μεράς. Το όνομά της το οφείλει στον ομώνυμο γειτονικό λόφο («Παλιόκαστρο») που στέφεται από μεσαιωνικό κάστρο (αρχαίο Βυζαντινό και στη συνέχεια ανακαινισμένο από τους Γκίζι).

Στην περιοχή
Μπορεί κάποιος
Βλάση με
μνημείο, α

ρωσης.
της Μυκόνου.
ησία του Αγ.
τορικό ταφικό
Βμ. πάνω από

το έδαφος.